

Raadsvoorstel

Opsteller

Leeuwen, Jacob van

Vergadering van

26 maart 2024

Kenmerk

Z/23/065339 / D/23/129174

Portefeuillehouder

Bas Lont

Portefeuille

Beheer openbare ruimte

Onderwerp

Aanvullend krediet wagenpark

Inleiding

Tijdens de gemeenteraad van 9 november 2023 is de 'Najaarsrapportage 2023' besproken. In deze najaarsrapportage werd een verhoging van de kredieten voor de vervanging van een aantal voertuigen van de gemeente gerapporteerd. Deze verhoging bedroeg €171.500 en kwam bovenop het reeds begrote bedrag van €515.000. Als verklaring hiervoor werden gestegen prijzen voor vervangende voertuigen gegeven.

Tijdens de raadsvergadering is een amendement aangenomen waarin het college wordt verzocht voor bovenstaande verhoging een apart raadsvoorstel aan de raad voor te leggen. Onderhavig voorstel voorziet hierin.

De ontwikkelingen hebben niet stilgestaan. De afweging voor de voertuigkeuze pakt nu anders uit dan ten tijde van het opstellen van de najaarsrapportage. Omdat de BPM-vrijstelling voor bestelwagens zal komen te vervallen en om een verdere verduurzamingslag te maken, wordt nu om een aanvullend krediet van €287.000 gevraagd.

De raad besluit

1. Een aanvullend krediet beschikbaar te stellen van €287.000 om de kostenstijging van de vervanging van het wagenpark op te kunnen vangen en een verduurzamingslag mogelijk te maken.

De bevoegdheid van de raad komt voort uit de volgende wet- en/of regelgeving

Artikel 189 van de Gemeentewet.

Beoogd effect

Door het gevraagde krediet beschikbaar te stellen kunnen de nodige vervangingsinvesteringen worden gedaan.

Argumenten

Huidige wagenpark

Momenteel heeft de gemeente Oudewater de volgende vijf voertuigen in bezit. Ter illustratie is in Bijlage 1 een overzicht met foto's van de voertuigen opgenomen. De voertuigen worden ingezet voor wijkonderhoud, Afval & Reiniging en bij begraafplaatsen.

Voertuig	Uitvoering
Vrachtwagen met kraan (2 assen)	Diesel (Euro 5 norm)
Spijkstaal	Elektrisch
Spijkstaal	Elektrisch
Servicewagen (bestelwagen met vaste bak en kraan)	Diesel (Euro 5 norm)
Servicewagen (bestelwagen met vaste bak)	Diesel (Euro 5 norm)

Tabel 1: Huidige wagenpark

Bij de inzet van de voertuigen vindt een uitwisseling plaats met de gemeente Woerden. Zo wordt de vrachtwagen van Oudewater voor 65% ingezet in Woerden. Ook wordt de servicewagen zonder kraan voor 90% ingezet op begraafplaatsen van de gemeente Woerden.

Daar staat vanuit Woerden de volgende (geschatte) inzet tegenover:

Voertuig(en)	#	Team	Inzet in Oudewater	Taken
Servicewagens	2	Afval & Reiniging	35%	• Verwijderen bijplaatsingen • Oplossen storingen
Vrachtwagen	1	Afval & Reiniging	20%	• Transport containers milieustraat • Oplossen calamiteiten verzamelcontainers
Bestelwagens	2	Bomendienst	25%	• Onderhoud bomen
Bestelwagen	3	Stratenmakers	5%	• Onderhoud straatwerk
Mobiele kraan	1	Buitendienst	10%	• Incidentele werkzaamheden
Hoogwerker	2	Buitendienst	20%	• Incidentele werkzaamheden
Bestelwagens	2	Riolering	70%	• Onderhoud riolering

Tabel 2: Inzetverdeling voertuigen gemeente Woerden

Het wagenpark van de gemeente Oudewater mag dus worden gezien als de inbreng in de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de gemeente Woerden.

Door de samenwerking kunnen de werkzaamheden worden gespecialiseerd (onderhoud bomen, onderhoud persgemalen etc.). Bij de laatste vervanging van de auto's van Woerden is ervoor gekozen het materieel hier op aan te passen (en het personeel hier extra voor op te leiden). De voertuigen in het bezit van Oudewater zijn als gevolg hiervan meer ingezet voor algemeen gebruik. Ter illustratie, de auto die het rioolteam in gebruik had, is overgegaan naar het team van de begraafplaatsen en het rioolteam heeft twee meer gespecialiseerde auto's gekregen.

Vervanging voor identieke voertuigen

Initieel werd een bedrag van €515.000 begroot voor het vervangen van bovenstaande voertuigen. De wereld ziet

er echter anders uit dan toen de benodigde investeringen in het vervangingsplan werden opgenomen. Door de hoge inflatie en de gestegen grondstofprijzen is de vervangingsinvestering hoger dan verwacht. Het vervangen van de voertuigen voor identieke exemplaren wordt momenteel geschat op €653.000. Met andere woorden, €138.000 meer dan initieel begroot.

Omdat de nieuwe voertuigen zouden zijn voorzien van de nieuwste motortechniek, resulteert vervanging automatisch in een verduurzaming van het wagenpark. Momenteel voldoen alle Diesel voertuigen aan de Euro 5 norm. De nieuwe voertuigen zouden voldoen aan de (duurzamere) Euro 6.2 norm.

Het wagenpark zou er bij vervanging door identieke voertuigen als volgt uitzien. Verschillen ten opzichte van de huidige situatie zijn onderstreept.

Voertuig	Uitvoering
Vrachtwagen met kraan (2 assen)	<u>Diesel (Euro 6.2)</u>
Spijkstaal	Elektrisch
Spijkstaal	Elektrisch
Servicewagen (bestelwagen met vaste bak en kraan)	<u>Diesel (Euro 6.2)</u>
Servicewagen (bestelwagen met vaste bak)	<u>Diesel (Euro 6.2)</u>

Tabel 3: Wagenpark bij vervanging door identieke voertuigen

Toekomstbestendig maken van het wagenpark (Najaarsrapportage 2023)

Vervanging voor identieke voertuigen is in sommige gevallen niet mogelijk of niet wenselijk. De huidige 2-assige vrachtwagen voldoet, bij optimale belasting, bijvoorbeeld niet meer aan de wettelijke eisen wat betreft aslast. Een extra as is nodig voor betere gewichtsverdeling en verminderde kans op schade aan de weg. Verder heeft een Spijkstaal een maximum snelheid van 25 km/u. Vanzelfsprekend is de actieradius en inzetbaarheid daarmee zeer beperkt.

Bij de aanvraag voor extra krediet in de najaarsrapportage van 2023 werd daarom uitgegaan van een verbeterslag. Om het wagenpark toekomstbestendig te maken waren de volgende wijzigingen voorzien:

- De 2-assige vrachtwagen wordt vervangen voor een 3-assig exemplaar;
- Eén van de Spijkstaal voertuigen wordt vervangen voor een bestelwagen met kiepbak of kraan;
- Verder wordt een van de bestaande bestelwagens voorzien van een kiepbak om lossen makkelijker te maken.

Het nieuwe wagenpark ziet er, na bovenstaande verbeteringen, als volgt uit. De verbeteringen ten opzichte van identieke vervanging zijn onderstreept.

Voertuig	Uitvoering
Vrachtwagen met kraan (<u>3 assen</u>)	Diesel (Euro 6.2)
Spijkstaal	Elektrisch
<u>Servicewagen (bestelwagen met kiepbak of kraan)</u>	Diesel (Euro 6.2)
Servicewagen (bestelwagen met vaste bak met kraan)	Diesel (Euro 6.2)
<u>Servicewagen (bestelwagen met kiepbak)</u>	Diesel (Euro 6.2)

Tabel 4: Toekomstbestendig wagenpark

De meerkosten van deze verbeteringen worden geschat op €33.500. Samen met de meerkosten als gevolg van de hierboven beschreven prijsstijgingen van €138.000, komt dat neer op €171.500. Dit bedrag is dan ook als extra krediet opgenomen in de najaarsrapportage. Het totale investeringsbedrag kwam daarmee op €686.500.

Bovenstaande verbeterslag van het wagenpark stond echter niet duidelijk in de toelichting bij de *Najaarsrapportage* en is in de eerdere versie van het *Raadsvoorstel aanvullend krediet tractie* ten onterecht beschreven als de huidige situatie.

Extra kosten als gevolg van vervallen BMP-vrijstelling en verdere prijsstijgingen

De intentie was om direct na het vaststellen van de najaarsrapportage te starten met de aanbesteding. Op die manier konden de voertuigen tijdig worden besteld zodat ze nog in 2024 op kenteken worden gezet.

Voor bestelwagens geldt dat ze zijn vrijgesteld van Belasting van Personenauto's en Motorfietsen (BPM). Vanaf 2025 komt de BPM-vrijstelling voor bestelwagens met verbrandingsmotor te vervallen. Dit is de voertuigcategorie waarbinnen de drie aan te schaffen servicewagens van de gemeente vallen. Voor vrachtwagens en elektrisch aangedreven voertuigen blijft de BPM-vrijstelling ook na 2024 zeer waarschijnlijk nog van kracht. Voor die voertuigen verandert er dus niets.

Omdat onderhavig voorstel de nodige tijd vroeg, is levering in 2024 inmiddels niet meer haalbaar. De huidige levertijden zijn momenteel minimaal 6 maanden en ook de aanbestedingsprocedure vraagt nog zeker 5 maanden. Dat betekent dat voor de drie servicewagens met dieselmotor nu BPM moet worden afgedragen waardoor ze €22.500 per stuk (totaal €67.500) duurder uitvallen dan verwacht. In combinatie met de verdere prijsstijgingen sinds de laatste berekening, komt het geschatte benodigde investeringsbedrag op €754.000. Dat is €239.000 meer dan origineel begroot.

Verdere verduurzamingslag

De verbeteringen die het uitgangspunt waren voor het extra krediet zoals dat in de Najaarsrapportage 2023 is aangevraagd, was het resultaat van een afweging tussen kosten, praktische inzetbaarheid en duurzaamheid.

Nu de BPM-vrijstelling komt te vervallen, pakt deze afweging anders uit. Het originele verschil tussen een servicewagen met dieselmotor zonder BPM en een servicewagen met elektromotor was €38.500 per voertuig. De meerkosten voor de drie elektrische servicewagens kwamen daarmee op €115.500. Nu de BPM niet langer komt te vervallen, is dit verschil 'nog' maar €16.000 per voertuig. Ofwel meerkosten van totaal €48.000.

Daarom wordt nu voorgesteld om bij de drie servicewagens te kiezen voor een volledig elektrische variant. Daarmee komt de geschatte benodigde investering op €802.000. Dat is €287.000 meer dan origineel begroot.

Het wagenpark ziet er dan er als volgt uit:

Voertuig	Uitvoering
Vrachtwagen met kraan (3 assen)	Diesel (Euro 6.2)
Spijkstaal	Elektrisch
Servicewagen (bestelwagen met kiepbak of kraan)	<u>Elektrisch</u>
Servicewagen (bestelwagen met vaste bak met kraan)	<u>Elektrisch</u>
Servicewagen (bestelwagen met kiepbak)	<u>Elektrisch</u>

Tabel 5: Verduurzaamd wagenpark

De exploitatiekosten voor de verschillende voertuigtypes zijn nagenoeg gelijk. Door milieumaatregelen (van de rijksoverheid) zullen Diesel-voertuigen op de langere termijn waarschijnlijk duurder worden.

Voertuigen zijn dringend aan vervanging toe

Bij de vorige Apk-keuring waren ingrijpende reparaties aan de voertuigen noodzakelijk. Het is dan ook twijfelachtig of ze de volgende keuring van medio 2024 doorkomen. In geval van afkeur moeten vervangende voertuigen worden ingehuurd. Gelet op de duur van de aanbestedingsprocedure en de levertijd van nieuwe voertuigen is wachten met aanbesteden daarmee geen optie. Hoe langer wordt gewacht, hoe hoger de (huur)kosten oplopen.

Dienstverleningsovereenkomst

De dienstverlening van Woerden aan Oudewater is beschreven in een Dienstverleningsovereenkomst (DVO). De DVO is op 16 juli 2020 door de gemeenteraden van zowel Oudewater als Woerden voor vijf jaar vastgesteld en loopt af op 1 januari 2026.

Recent is gestart met een evaluatietraject van de DVO. Hiervoor is de hulp ingeroepen van een externe projectleider. De evaluatie zal resulteren in een eindrapport met aanbevelingen. Dit rapport moet de gemeentebesturen helpen om te kiezen in welke vorm de samenwerking wordt voortgezet. De bestuurlijke keuze dient eind 2024 te zijn gemaakt zodat 2025 kan worden benut voor de implementatie van de werkwijze vanaf 1 januari 2026.

In dit traject kan ook worden gekeken hoe de tractie in de DVO kan worden opgenomen. Zoals gezegd maken de voertuigen van Oudewater onderdeel uit van een steeds meer integrerend wagenpark samen met de gemeente Woerden. Of er in een eventueel hernieuwde DVO sprake kan zijn van een volgende stap met ook het overdragen van eigendom in combinatie met betalen voor gebruik, is nog maar de vraag. De gemeente Woerden heeft ook te maken met het afwegen van investeringen ten opzichte van hun financiële ruimte en ratio's. Eigendomsoverdracht biedt geen meerwaarde ten opzichte van het huidige gebruik van het gecombineerde wagenpark, maar heeft wel een negatieve impact op hun ratio's.

Kanttekeningen

-

Financiën

Voor de vervanging van het wagenpark zijn kredieten verstrekt. Deze kredieten moeten als gevolg van de prijsstijgingen en verdere verduurzaming met €287.000 worden verhoogd. Als gevolg hiervan stijgen de kapitaallasten met ingang van 2025 met €33.005.

Naast de bovenstaande verhoging van het krediet, resulteert de verdere verduurzamingsslag ook nog in incidentele kosten. Er is waarschijnlijk ongeveer €10.000 nodig voor het omscholen van personeel (voor het rijden in de zwaardere elektrische voertuigen is een groot rijbewijs nodig). Deze incidentele kosten worden als tegenvaller meegenomen in de begrotingscyclus. Daarbij geldt dat de opleidingskosten (van €10.000) onderdeel zijn van de personeelskosten en als zodanig worden verrekend in het DVO-bedrag. Deze kosten worden over Oudewater en Woerden verdeeld in overeenstemming met de inzetverdeling van het betreffende personeel.

Uitvoering

Na vaststelling van onderhavig besluit wordt de, voor de aanschaf van de voertuigen benodigde, aanbesteding zo snel mogelijk gepubliceerd.

Communicatie

-

Samenhang met eerdere besluitvorming

Z/23/063322 - Najaarsrapportage 2023

Bijlagen

D/23/129173 - Raadsbesluit - Aanvullend krediet tractie

D/24/139132 - Overig stuk intern - Bijlage 1 - Overzicht wagenpark Oudewater
